

Sant Josep i els seminaristes

Ds, 6/03/2021 per El Bon Pastor

[El Bon Pastor](#)

El dia 8 de desembre de 2020 el papa Francesc va decretar un any dedicat de manera especial a Sant Josep (carta apostòlica *Patris corde*), ran dels 150 anys de proclamació de l'espòs de Maria com a patró de l'Església Universal per part del papa Pius IX (*Quemadmodum Deus*, 8 de desembre de 1870). En un moment de grans canvis en la configuració de l'Església –fi dels mil·lenaris estats pontificis– i de suspensió del Concili Vaticà I (el Concili fou suspès el 20 d'octubre de 1870, data del plebiscit en què els estats pontificis foren annexionats a Itàlia), el Papa va recórrer a la figura de Sant Josep, custodi de Jesús i de Maria, per demanar la seva intercessió com a protector d'una Església sacsejada per molts costats. Les revoltes socials i polítiques que enarboraven la bandera del pensament lliure i anticlerical, l'emergència d'una revolució industrial que convertia els pagesos i artesans en proletaris, la dificultat de trobar respostes al pensament crític manifestada en la «qüestió modernista», l'esclat de l'anomenada «qüestió obrera» que va comportar l'allunyament de moltes persones de l'Església, tot plegat creava un estat de dificultat i inquietud.

En un context complicat com és el de la pandèmia, el papa Francesc reprèn la figura de Sant Josep com a model de persona que, sense fer-se veure, exercita la paciència i infon esperança. El pare adoptiu de Jesús és, en expressió del mateix Papa en la carta apostòlica *Gaudete et exsultate*, un sant de la porta del costat, que té en els evangelis una presència discreta i amagada, sense protagonismes. D'altra banda, Sant Josep és l'home de la paternitat que accepta Jesús com a fill tot i saber que el fruit que porta a les entranyes Maria, la seva esposa, no és d'ell, sinó que creu fermament que allò és obra de l'Altíssim. Josep es col·loca, doncs, en el solc d'Abraham, pare en la fe, el qui es mostra disposat a sacrificar Isaac el seu fill quan Déu li ho demana. Per damunt de tot, Josep de Natzaret col·labora directament en el disseny salvador de Déu. El seu fiat no és llunyà del de Maria. Aquesta digué a Gabriel, el missatger diví: «sóc la serventa del Senyor» (Lluc 1,38). Igualment, Josep fa allò que l'àngel del Senyor li mana (Mateu 1,24) i posa en pràctica aquestes mateixes paraules. Josep és el «servent fidel i assenyat», posat al capdavant de la seva família, que envolta Jesús de tendresa i el fa créixer en l'amor (Mateu 24,45).

A propòsit de Sant Josep diu el Papa en la seva carta apostòlica: «Tota veritable vocació neix de donar-se un mateix, la qual cosa és la maduració del simple sacrifici». I continua dient que aquesta és la maduresa que s'espera d'un prevere o d'un consagrat. Sant Josep es relaciona amb el dia del Seminari perquè un Seminari és una escola on s'aprofundeix la condició de deixeble i on cada seminarista es planteja si aquest aprofundiment es referma fins al punt de donar-se del tot a Déu i a l'Església. En efecte, un seminarista és un deixeble de Jesús que vol trobar-se i identificar-se amb ell fins al punt de caminar darrere d'ell cap al servei perenne de l'altar i del memorial eucarístic, de la Paraula i dels pobres, és a dir, els grans tresors de l'Església. Per això el seminarista escull i viu el celibat des de la gratuïtat, no per ser superior als altres, sinó per ser inferior a ells, és a dir, per posar-se sota d'ells i compartir amb els més petits el do que ha rebut.

El seminarista no es prepara per ser un funcionari del sagrat o un buròcrata d'una organització no profit, sinó per ser un prevere, un servidor de la comunitat

cristiana, del poble sant i fidel de Déu. El seminarista aprèn a tenir la casa oberta a tots els qui busquen una persona que els aculli i els escolti, sense jutjar-los ni condemnar-los, que els parli de Déu i del sentit de la vida. El seminarista camina cap un presbiterat que no coneix les fronteres, que es commou davant les perifèries urbanes i existencials, que consola els malalts i els afligits amb la misericòrdia que brolla de l'Evangeli que predica. El seminarista aprèn a trobar la seva força en l'Eucaristia i en la pregària, ja que viu de l'amistat amb Jesús i de la preocupació per un món que cal evangelitzar. Per això en la seva pregària no s'oblida dels dolors i les ferides del món, sinó que intercedeix per tothom, tot i estar, ell mateix, envoltat de «feblesa» (Hebreus 5,2).

Els seminaristes del segle XXI són, com sempre ha passat, persones sorgides de l'època on viuen. No es poden entendre al marge del món actual, amb totes les seves característiques i particularitats. Resulta, doncs, fora de lloc fer servir categories d'altres èpoques per «avaluar-los» i, menys encara, per «comparar» la situació actual amb realitats de temps passats. Els seminaristes d'avui participen del món globalitzat, complex, fragmentat, individualista, telemàtic, neguitós, sensible a l'emotivitat i als sentiments, mancat d'equilibri degut a la pandèmia, ferit per situacions feixugues (trencaments familiars en forma de divorci dels pares, per exemple).

Per això la situació habitual en altre temps ha canviat completament. La família cristiana, juntament amb la parròquia i l'escola confessional, espais de creixement de la fe i de socialització en cristià, ja no són els àmbits majoritaris d'on surten les vocacions al ministeri presbiteral. En aquests moments, la majoria de vocacions de les persones que poblen els seminaris catalans són fruit d'opcions individuals que tenen el seu inici, no en una de les múltiples realitats cristianes comunitàries, sinó en itineraris personals molt diversificats que se situen entre els 16-18 i els 45-50 anys. El caràcter heterogeni dels processos vocacionals és l'element comú que presenten els nois o homes que decideixen demanar l'entrada al Seminari.

Els seminaristes d'avui han viscut sovint a la intempèrie i mentre són al Seminari han de fer esforços per anar ubicant la veu de Déu que han sentit en relació a allò que és i representa l'Església, i el marc formatiu que aquesta els proposa. Els seminaristes d'ara fa uns quants decennis eren «naturalment comunitaris»: generalment estaven inserits en la comunitat eclesial, i la dimensió comunitària era un element central en la cultura de l'època. Tant les ideologies al voltant del '68 com la utopia marxista tenien una forta component col·lectivista. Ara, les persones són «naturalment individuals», molt pendents de la pròpia decisió i de la pròpia llibertat. La seva posició davant els qui tenen autoritat no és de contestació frontal però hi pot haver manques d'adhesió que passin gairebé inadvertides o que quedin dissimulades.

Val a dir que en un moment de crisi de les institucions com el que vivim, el seminarista s'agafa amb més força a la institució-Seminari i a la institució-Església, amb el risc d'un cert clericalisme, que amaga un desig de trobar seguretat i d'identitat. D'altra banda, en un moment de crisi d'ideologies el seminarista vol marcar amb traç gruixut quins són els límits i els contorns d'allò que ha de creure i viure.

Per norma general, el seminarista del segle XXI entra de ple en la concepció comunitària que li proposa el Seminari, fortament arrelada en l'Evangeli i en el mateix esperit humà. En aquest sentit el Seminari suposa un fre clar a

l'individualisme ambiental, ja que promou un estil de vida intensament comunitari –i no una convivència que fos una simple suma d'individualitats. Aquest element és clau per a fer del futur prevere «un home de la comunitat cristiana», no un solitari. També contribueix a accentuar aquesta dimensió comunitària l'espiritualitat de tipus litúrgic, tant pel que fa a l'eucaristia diària com pel que fa a la litúrgia de les hores. La litúrgia desenvolupada i curosa –el seminarista es passa cada dia dues hores a l'església– es completa amb la lectura espiritual de l'Escriptura o lectio divina i amb les lectures dels grans espirituals de la història cristiana.

El tercer factor que serveix per a dibuixar una vida articulada des de la dimensió comunitària i eclesial de la fe és la formació intel·lectual que tots els seminaristes de les diòcesis catalanes reben a l'Ateneu Universitari Sant Pacià de mans de professors/es d'extracció diversa. L'Ateneu, amb les seves facultats de Teologia, Filosofia i Història (Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes) i la quasi Facultat de Litúrgia –en total, quatre institucions universitàries– garanteix un aprenentatge conjunt de tots els seminaristes provinents de les deu diòcesis amb seu a Catalunya. L'Ateneu és un centre acadèmic on es fan realitat l'agregació i el coneixement mutu (els alumnes són seminaristes i no seminaristes, a parts iguals), i contribueix a fornir un bon bagatge de pensament fonamentat en la teologia cristiana. L'ensenyament que s'imparteix a l'Ateneu aporta elements de reflexió constructiva i críticament solvent de la filosofia i de la teologia cristianes en el marc de la fe de l'Església, fonamentada en l'Escriptura, la Tradició i el Magisteri.

Preguem pels nostres seminaristes i pels seus formadors en aquesta data senyera de Sant Josep – dia del Seminari (diumenge, 21 de març d'enguany). Ens trobem en el primer aniversari d'una pandèmia que ens ha canviat la vida i que ens convida a imaginar un futur divers, per a l'Església i per al món. Els preveres, homes de Déu, de la comunitat i dels petits del Regne, seran actius en la construcció d'una humanitat que ha créixer com una sola família.

Armand Puig i Tàrrach

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià